

Verdiprøving byggsorter

Vetle er en ny 6-radssort som vil ta større markedsandeler i 2026. Har bedre dyrkingsegenskaper enn Sverre og Bredo. Annika er den mest dyrkede 2-radssorten og vil også dominere markedet i 2026. Halvor er en ny norsk sort som ble godkjent i 2025. Ligger på samme avlingsnivå som Annika, men er noe tidligere. Halvor er som Annika, resistent mot havrecystenematoder. Sorten er under oppformering.

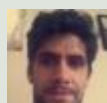
Bjørn Inge Rostad

Rådgiver

Eivind Skari

Rådgiver

Dag Arne Werner

Forsøstekniker

Erik Kristoffer Mytting

Rådgiver

Frøydis Gullstein Sørpebøl

Forsøstekniker

Verdiprøving av kornsorter er en forvaltningsoppgave som gjennomføres etter retningslinjer fra Mattilsynet. Etter tre års prøving, kan en sort vurderes for opptak på offisiell norsk sortsliste. Artene som omfattes av verdiprøvingen i korn er bygg, havre, vårhvete og høsthvete. Verdiprøvingsfeltene blir ikke soppsprøytet eller vekstregulert.

Kilde verdiprøving: NIBIO, Jord og plantekultur.

Etter sammendraget, omtales resultater fra lokale felt i Østfold, Akershus, Buskerud og Glåmdalen.

Tabell 1: Sammendragsresultater verdiprøving bygg, 2025

Sammendrag 8 felt Østlandet 2025							
Sorter	Avling Kg/daa - Rel		Vann % v/høsting	Hl-vekt kg	Byggbr. flekk %	Strå cm	Strå- knekk %
6-RADSBYGG							
Bredo	527 = 100		17,1	68,3	12	75	71
Brage	515	98	14,9	67,8	9	74	81
Sverre	556	105	16,8	69,5	17	77	50
Vetle	566	107	16,2	66,8	16	72	54
Torstein	500	95	15,2	62,7	11	70	63
NOS115.928-19	526	100	16,8	67,4	19	80	52
2-RADSBYGG							
Thermus	634 = 100		18,3	69,3	16	64	2
Arild	544	86	16,7	70,8	10	70	20
Bente	600	95	18,3	69,3	21	60	0
Annika	579	91	18,2	70,3	20	61	3
Ismena	602	95	17,5	67,8	19	59	2
Torgeir	561	88	16,9	67,2	10	69	15
Arlom	547	86	17,5	71,4	13	71	20
Halvor	600	95	17,7	68,5	16	62	1
GN191026	601	95	18,2	69,0	15	63	5
GN201036	600	95	17,6	67,8	17	60	3
GN211275	616	97	19,6	68,1	11	66	6
GN211367	628	99	17,8	69,0	17	63	5
SJ 232428	659	104	20,1	68,2	20	62	1
Antall felt	7		6	8	6	6	3

Av 6-radssortene er det Sverre og Vetle som har gitt høyest avling. 6-radssortene ligger noe under 2-radssortene i avling. Thermus som er yterik, har hatt et godt avlingsår og ligger over de andre sortene i avling. Bente og Ismena ligger også noe over Annika i avling i 2025. Av nyere sorter så ligger Halvor på samme avling som Ismena og Bente. Nummersorten SJ232428 har gitt høyest avling blant alle sorter, sorten er kun prøvd 1 år.

Lokale felt Østfold

Feltvert

Lokasjon: Øsaker, Sarpsborg

Jordart: Siltig lettleire.

Forgrøde: Vårhvete. Sådd: 7/5.

Høstet: 21/8.

Gjødsling: 60 kg fullgjødsel 22-3-10.

Tabell 2: Resultater verdiprøving bygg, Østfold 2025

Øsaker, 2025							
Sorter	Avling Kg - Rel.		Vann % v/høst.	HL-vekt kg	Strå lengde cm	Byggbr flekk %	Stråknekk %
6-RADSBYGG							
Bredo	424 = 100		12,2	69,1	80	10	80
Brage	380	90	11,6	68,1	76	15	80
Sverre	444	105	12,0	70,3	78	10	45
Vetle	440	104	11,7	67,1	82	25	70
Torstein	434	102	12,6	64,5	76	10	85
NOS115.928-19	453	107	12,2	68,2	84	22	95
2-RADSBYGG							
Thermus	514 = 100		13,5	69,4	70	4	5
Arild	440	85	12,9	70,5	72	8	45
Bente	472	91	14,4	69,0	56	8	0
Annika	473	91	13,1	68,9	60	12	8
Ismena	443	86	13,2	67,1	58	15	2
Torgeir	470	91	12,9	67,4	76	4	22
Arlom	444	86	12,9	70,7	71	4	35
Halvor	455	88	13,2	67,9	62	6	0
GN191026	507	98	13,6	69,5	64	4	12
GN201036	460	89	13,5	67,4	56	9	5
GN211275	583	113	14,1	69,3	70	4	15
GN211367	552	107	12,9	69,5	69	3	12
SJ 232428	541	105	16,0	67,8	64	10	0

Det var moderate avlinger i dette forsøket på Øsaker. 6-radsbygget ligger noe under 2- radsbygget avling. Vetle og Sverre har gitt høyest avling blant 6-radssortene, Thermus ga mest av 2-radssortene. Bente og Annika ligger 9 % under Thermus i 2025. Av nyere materiale, har GN211275 gitt høyest avling av alle sorter i dette forsøket. Sorten er kun prøvd 1 år.

Romerike

Feltvert

Feltvert: Jan Buskenes, Årnes

Jordart: Siltig lettleire.

Forgrøde: Havre. Sådd: 29/4.

Høstet: 15/8.

Gjødsling: 44 kg Fullgjødsel 22-3-10. + 4 kg Opti-start 12-23-0.

Tabell 3: Resultater verdiprøving bygg, Romerike 2025

Buskenes 2025							
Sorter	Avling Kg - Rel.		Vann % v/høst.	HL-vekt kg	Strå lengde cm	Sein legde %	Stråknekk %
6-RADSBYGG							
Bredo	635 = 100		14,5	68,2	85	40	40
Brage	581	92	14,2	67,3	89	0	88
Sverre	638	101	14,0	69,5	92	22	16
Vetle	616	97	14,4	66,3	83	10	32
Torstein	556	88	13,8	61,3	84	5	48
NOS115.928-19	607	96	14,4	68,8	92	20	2
2-RADSBYGG							
Thermus	719 = 100		15,7	67,7	66	35	0
Arild	653	90	15,1	71,5	88	12	4
Bente	722	100	16,5	70,3	70	8	0
Annika	621	86	18,2	71,0	69	34	0
Ismena	708	98	16,4	64,0	65	28	0
Torgeir	647	89	15,7	66,5	86	25	20
Arlom	621	86	16,5	70,7	85	20	12
Halvor	654	90	17,8	68,3	72	35	0
GN191026	699	97	16,9	68,1	74	8	0
GN201036	689	95	16,4	68,4	67	25	2
GN211275	724	100	19,0	65,8	76	38	0
GN211367	674	93	17,6	64,8	72	52	0
SJ 232428	768	106	18,2	69,2	68	8	0

Jevnt over gode avlinger i dette forsøket på Romerike. Det var fine forhold ved etablering. Av 6-radssortene var det Bredo og Sverre som ga størst avling. Torstein kom dårligst ut med en avling som var 12 % lavere enn Bredo. Av 2-radssortene var det Thermus og Bente som hadde høyest avling av markedssortene. Annika og Arlom gjorde det dårligst med 14 % lavere avling. Av nytt sortsmateriale viste SJ 232428 gode tendenser med høy avling, god hektolitervekt og lite legde og stråknekk. Det så ut som om en del av legden i feltet kunnen tilskrives lokalt dyreliv.

Buskerud

Feltvert

Feltvert: Torger Terum/Gunhild Kopland, Åmot, Modum.

Jordtype: Mellomleire.

Forgrøde: Havre. Sådato: 5/5.

Gjødsling : 30 kg 17-5-13 som grunnkjødsel.

Treskedato: 26/8.

Ved siden av verdiprøvingfeltet som ikke ble soppbehandla, lå et forsøk (VIPS) hvor noen sorter ble soppbehandla med 100 ml Delaro 24. juni på stadie Z 45. Feltene ble ellers behandla likt. Resultatene fra det sprøyta forsøket, er satt inn i samme tabell under.

Tabell 4: Resultater verdiprøving bygg og VIPS, Åmot 2025

Torger/Gunhild Kopland Terum, 2025						VIPS *
Sorter	Avling Kg - Rel.	Vann % v/høst.	HL-vekt kg	Strå cm	Byggbrun- flekk %	
6-RADSBYGG						
Bredo	238 = 100	13,8	66,1	42	1	279
Brage	267 112	13,7	66,2	40	2	263
Sverre	257 108	13,5	66,2	44	2	292
Vetle	293 124	14,2	66,1	47	1	
Torstein	280 118	13,7	64,7	42	1	
NOS 115.928-19	247 104	13,6	66,2	42	2	
2-RADSBYGG						
Thermus	241 102	19,3	65,6	47	2	305
Arild	319 134	-	66,4	41	1	
Bente	236 99	21,6	66,7	44	1	307
Annika	229 96	26,2	66,6	41	2	277
Ismena	289 121	10,3	66,6	43	1	
Torgeir	287 121	11,3	65,6	44	1	313
Arlom	257 108	22,2	68,2	42	1	
Halvor	274 116	16,7	64,4	44	1	
GN191026	256 108	17,0	66,2	44	1	
GN201036	207 87	27,1	64,2	36	1	
GN211275	339 143	10,2	65,7	42	1	
GN211367	344 145	-	66,3	46	1	
SJ 232428	274 115	21,8	65,6	42	1	

***) VIPS:** Soppsprøyta sorter. Tall i parentes er registrert sjukdom etter sprøyting.

VIPS, www.vips-landbruk.no, er et varslingsystem for bl.a. bladfleksjukdommer i korn, og VIPS-modellen bruker blant annet resultater fra denne forsøksserien.

Byggfeltene ble sådd 5. mai på Haugfoss i Modum kommune. Det var relativt tørt ved såing, og litt grovt såbed med mye leire. Spiringen og etableringen av feltet var dårlig, og vi fikk en ny generasjon etter litt regn. Feltet tettet seg noe til etter hvert, og så bedre og jamnere ut i strekkingsfasen og fram mot skyting.

Av markedssortene i det usprøyta verdiprøvingsfeltet, var det Vetle av 6-radssortene, og 2-radsorten Arild, som ga høyest avling i 2025. I de sprøyta rutene, ga Sverre og Torgeir gode resultater.

Glåmdalen

Feltvert

Feltvert: Brandval Prestegård, Roverud

Jordart: Sandig silt.

Forgrøde: Bygg.

Sådd: 9/5.

Høstet: 8/9.

Gjødsling: 63 kg/daa Fullgjødsel 17-5-13

Tabell 5: Resultater verdiprøving bygg, Brandval 2025

Brandval, 2025						
Sorter	Avling Kg/daa - Rel.		Vann% v/høst.	Hl-vekt kg	Strå lengde cm	Sein legde %
6-RADSBYGG						
Bredo	221 = 100		19,1	65,8	76	8
Brage	241	109	17,3	65,1	72	4
Sverre	245	111	18,1	66,9	82	3
Vetle	287	130	17,4	63,7	70	4
Torstein	190	86	18,2	62,0	68	12
NOS115.928-19	244	110	18,2	64,3	79	20
2-RADSBYGG						
Thermus	331 = 100		20,5	67,4	76	4
Arild	282	85	17,3	69,2	67	8
Bente	311	93	18,2	67,4	68	6
Annika	285	86	17,9	69,5	62	12
Ismena	300	90	18,3	66,6	66	6
Torgeir	282	85	17,9	64,3	68	8
Arlom	295	89	18,3	68,8	57	3
Halvor	344	103	18,2	67,4	70	3
GN191026	302	91	17,8	67,8	61	2
GN201036	310	93	18,8	66,0	70	3
GN211275	308	93	18,4	66,8	70	5
GN211367	335	101	18,4	67,8	64	3
SJ 232428	386	116	19,0	66,8	70	4

Moderate avlinger i feltet på Brandval Prestegård. Åkeren rundt ble mye bedre, så det mistenkes at sådybden kan ha vært for grunn på forsøksfeltene i år. Blant 6-radssortene er det den nye sorten

Vetle som utmerker seg i forsøket, og sortene gir den samme relative avlingen som forventet.

I 2-radsbygget er det Thermus av de etablerte sortene som gjør det veldig bra. Den har dessverre blitt tatt ut av markedet. Den nye sorten Halvor har gjort det bra av markedssortene, og av nye innmeldte linjer er sorten SJ232428 meget interessant med avlingsnivå langt over resten.

Tabell 6: Dyrkingsegenskaper byggsorter. Forklaring under tabell. Kilde: NIBIO

Sort	Vekst tid	Strå- styrke	Strå- Lengde	Hl- vekt	Tk. vekt.	Prot. Innh.	Tresk. barh.	DON verdi	Mjøl dogg	Bygg br.fl.	Grå øyefl.
Brage	0	6	5	5	4	7	9	6	5	5	8
Torstein	-1	6	6	3	4	6	5	2	6	6	7
Bredo	+3	6	5	5	4	5	9	2	8	6	7
Sverre	+3	6	5	6	4	6	9	4	8	5	7
Arild	+3	4	5	9	7	9	9	8	8	7	9
Vetle	+3	7	6	4	5	5	9	5	9	5	9
Arlom	+4	6	5	9	7	7	9	7	9	6	8
Torgeir	+5	7	5	6	7	7	9	8	8	7	9
Ismena	+8	6	8	6	8	3	5	4	9	5	9
Halvor	+8	5	7	7	9	4	8	2	9	6	9
Bente	+9	6	7	7	9	4	5	3	9	5	8
Annika	+9	4	7	7	7	5	8	3	9	5	9
Thermus	+10	4	7	7	7	4	8	6	9	6	9
NOS 115..	+4	4	4	5	5	4	9	3	9	5	8
GN191026	+10	5	7	7	8	4	8	6	9	6	9

Veksttid: Antall dager seinere (+) eller tidligere (-) enn Brage.

Resten: **1** = dårlig stråstyrke, langt strå, lav hl-vekt, lav 1000-kornvekt, lavt proteininnhold, dårlig sjukdomsresistens, høye DON-tall og dårlig treskbarhet

10 = god stråstyrke, kort strå, høy hl-vekt, høy 1000-kornvekt, høyt proteininnhold, god sjukdomsresistens og lave DON-tall.

Dyrkingsegenskaper byggsorter

Sortsomtale

- **Brage** (2010) er en halvtidlig 6-radssort, tre dager tidligere enn Bredo. Brage har et langt strå med middels stråstyrke. Stråkvaliteten kunne vært noe bedre. Sorten er mottakelig for mjøldogg og er svak mot byggbrunfleck. Veksttid 103 dager.
- **Bredo** (2019) er en 6-radssort som er tre dager senere enn Brage. Ligger over Brage i avling, og har stråstyrke og stråkvalitet på linje med Brage. Sterk mot mjøldogg og byggbrunfleck, men svak mot fusarium (DON). Veksttid 106 dager.
- **Sverre** (2022) har veksttid som Bredo. Sorten er høytytende med samme avlingsnivå som Bredo. Er sterk mot mjøldogg. Har lavere innhold av DON enn Bredo. Veksttid 106 dager.
- **Vetle** (2024) har samme veksttid som Bredo. Har høyt avlingspotensiale, er kort og stråstiv, er resistent mot mjøldogg og er bedre mot fusarium (DON). Veksttid 106 dager.

- **Torstein** (2024) er fire dager tidligere enn Bredo. Ligger noe under de andre 6-radssortene, men har et bra avlingspotensiale tidlighet tatt i betrakning. Veksttid 102 dager.
- **Thermus** (2016) er yterik og sterk mot sykdommer. Stråstyrken og stråkvaliteten er noe svakere enn de beste. Thermus er resistent mot havrecystenematoder. Veksttid 114 dager.
- **Arild** (2016) er en tidlig 2-radssort, fem dager tidligere enn Annika. Ligger under de beste i avling. Arild er lengre enn de fleste andre 2-radssorter, og stråstyrken er litt svak. Har god sjukdomsresistens, store korn og god kornkvalitet. Veksttid 107 dager.
- **Bente** (2019) er kort i strå og svært stråstiv. Er storkornet og har høy hektolitervekt. Er resistent mot mjøldogg og sterk mot bladflekksykdommer. Resistent mot havrecystenematoder. Sorten er svak mot fusarium (DON). Veksttid 113 dager.
- **Annika** (2020) er yterik på samme nivå som Thermus. Er kort i strå og stråstiv. Annika er sykdomsterk og er resistent mot havrecystenematoder. Veksttid 113 dager.
- **Ismena** (2022) har kort strå og god stråstyrke. Sorten har høy hl-vekt, er storkornet og har god sjukdomsresistens. Ismena er resistent mot havrecystenematoder. Veksttid 111 dager.
- **Torgeir** (2023) er en norsk sort to dager senere enn Arild, men den har et høyere avlingsnivå. Stråstyrken er også bedre enn hos Arild. Sorten er sterk mot mjøldogg og bladflekk-sykdommer. Har høyt proteininnhold og har vist lave DON verdier. Veksttid: 109 dager.
- **Arlom** (2025) Sorten er lang i strå, men stråstiv. God avling blant de tidlige 2-radssortene. Har ikke resistens mot havrecystenematoder.
- **Halvor (2025)** er en ny norsk 2-radssort som er noe tidligere enn Annika. Har høyt avlingspotensiale, virker robust og har gjort det spesielt bra i de vanskelige sesongene 2023 og 2024. Halvor har høy hektolitervekt, høyt proteininnhold og er storkornet. Er noe svak mot grå øyeflekk, men har ellers god resistens mot andre bladflekksykdommer. Er resistent mot havrecystenematoder. Veksttid 111 dager.